

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt; fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond, sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábóllyeggel és támlappal együtt 8 frt.
Nyitár soronként 30 kr.
többzori hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmontellon levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Társadalmi életünk symptomái.

Történelmi kétségtelen tanulságok szerint az erkölcsök lazulása, úgy az állami s a nemzetek, mint kisebb társadalmi körök, megyék, városok, községek s az egyes családok életében is a rend felbomlásának, a gyors és fokozatos hanyatlásnak s az ezt nyomon követő elbukásnak mindenkor biztos jelenségül bizonyul.

Az ó korban a páratlanul hatalmas és dicső római birodalom katasztrófája az idők végéig kimagasló intőjel, a közép- és ujkorban időszakonként hol itt, hol ott egyes nemzeteknél szörványosan felütötte fejét, s saját hazánk történetében is hány szomorú nyomot és pusztulást hagyott maga után, de a legujabb időkig a baj, ismétjük, szörványos volt, s az emberiség magasztosabb fogalmai az egyensúlyt mindannyiszor helyre állították, s kisebb-nagyobb megszakitással hovatovább mind tökéletesebben érvényesülhettek.

De mai napság a helyzet megváltozott, ma már az erkölcsök általános, egyszerre és nemzetközileg kezdenek meglazulni, ma az egész emberiség összegészége megfertőzöttnek látszik, a mit világosan mutatnak a szocialisztikus és anarchikus küzdelmek, s a bajokkal az államférfiak tehetetlenül állanak szemben, mert érzik és sejtik, hogy e tünetek erkölcsi hanyatlás következményei, s ezért annak orvoslása végett magára a társadalomra apellálnak, vagyis nem marad más hátra, minthogy a beteg maga magát meggyógyítsa.

Ez kontrasztnak látszik, mégis igen helyes tétel, mert a társadalmi élet

óriási háztartásában, az erény és bűn megszületésében a tényező maga a társadalom, tehát neki saját bírójának, saját orvosának kell lennie.

Nem reánk, s nem lapunk keretébe tartozik, nemzetek, államok sőt az összes emberiség társadalmi problémáival foglalkozni, csak a láncolatot következtetés okából, hogy az összefüggést levonjuk, mutassunk reá — hogy mi van a levegőben — mint szokás mondani, célunk tulajdonkép pedig az, hogy saját megyénk, főleg városunk és vidékének társadalmi életében rá mutassunk főbb vonásokban ama kóros jelenségekre, melyek elhanyagolása és figyelmen kívül hagyása már eddig és kiszámíthatatlan károkat okozott s hovatovább veszélyesebb állapotokat teremthet.

Rég kivesztek, s jelenleg teljes hiányában vagyunk a közügy önzetlen, tetterős vezérférfiainak. Nincs, s nem türünk, annyival kevésbé teremtünk tekintélyeket. Önzés, visszavonás, személyes érdekek, irigységből lerántjuk egymást. Nálunk mindenki derogál valaki után menni. Mindenki a legfontosabb embernek tartja magát, s éppen azért egyenként és összesen semmit sem nyomunk. Ily körülmények között vezéralakok nem fejlődhetnek, a hasznos erők nem csoportosulhatnak, üdvös és kiható eredmények társadalmi téren sehol fel nem mutathatók, élünk egymás rovására a helyett, hogy egymásért élünk.

E meddő sivár harcban feltolakodnak olyan dividumok, fajok és erkölcsök szerint sorakozva, a kik a józan és intelligens elmét méltán gondolkodóba ejthetik. Manapság nálunk

elég, hogy valaki négy elemi osztályt végezve, ha a papájától egy jó üzletet, vagy egy nagy dominiumot, s esetleg egy csomó ezeres bankót örökölt, akkor már nagy hangon beszéljen, a társadalmi életben az első pad-sorban foglaljon helyet s esetleg bank-direktor legyen. Ezek aztán döntő körökké kinöve — gyönyörűen vesztegetik a közügyeket, s teremtenek egy olyan általános jóllétet, hogy mindenkinél elromlik tőle a gyomra.

De hol vannak azok a gócpontok, melyek a megfelelő erkölcsű és szellemi intelligenciát egybe forraszthatnák, s a közügyek érdekében egy tömör falanxá alakíthatnák át?

Talán a megyegyűlések? Igen ám, ha Szilágy megye egy egységes vármegye volna, s ha valaki annak tudná teremteni. Az összetódott-fódott részeket — a törvény mint a drót a hasadt fazakat szorítja ugyan — de azért a hasadások mindig meglátszanak rajta s olykor-olykor kiereszti a levét. A hány vidék, annyi párt, annyiféle politika s mindenik szembe találja magát a központi moloch-politikával, melynek fölve, hogy egy székhely csak akkor lendülhet fel, ha az egész vármegyét elnyeli, csak az a szerencse, hogy nem fér belé.

Talán a casinók? No igen, vannak uri és polgári casinók. Az ugynevezett uri casinók talán nem is egészen azok, mert ma már olyan elemekből állanak, hogy a hány asztal, annyi casinót kellene belőlük csinálni, akár csak egy zug kávéházból, egyik asztal nem beszél és sok esetben nem is beszélhet átal a másik asztalhoz. Egyben megegyeznek a mi csak elvont értelemben lehet urias s az a kártya,

a hazardjáték és a pipafüst. De ez már nem vonható az uriaság fogalma alá, hogy ezt a helyet a hazardjátékok privilegizált éjjeli bünbarlangjává tegyük, mert annak csak még sem az volna a rendeltetése. A polgári casinók magokra hagyatva tengődnek inkább mint fejlődnek, de legalább éjszakára bezárják őket.

Kérdjük tehát, hol, mikor érintkeznek az arra hivatott emberek egymással, hogy megvitassák, megállapítsák az alapelveket, a melyeken haladva közös és egyesült erővel a társadalmi fonákságok és visszaélések megszüntetve, a közügyeket diadalra segítsék?

Ezt az érintkezési pontot fel kell találnunk, meg kell teremtenünk minden áron, még nem késő, mert jöhet idő ha így haladunk nemsokára, mikor már tenni lehetetlen lesz — s a gondolkodás is merőben feleslegessé válik.

Ha e pontnak Archimedesse nem akadna, alkalomadtán majd elindulunk a Diogenes lámpásával!

Városi közgyűlés.

Sz.-Somlyó város képviselőtestülete f. hó 22-én Gencsy Sándor polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

Jelen voltak: Somogyi Kálmán, Mahalszik Bónó, Szabó Ferenc, Szaplancay Sándor, Brüll Sándor, Zobel Lipót, Brüll Lipót, Brüll Károly, Porjesz Sámuel, Róth Lajos, Adler Jónás, Weinberger Kálmán, Brüll S., Berei Bartha Endre, Huberth Jenő, Posner Ábrahám, Némethy Zsigmond, Merk János, Lisztay Imre, Nagy Ferenc, Benkő Pál képviselők,

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

A krasznai állami kisdedóvó intézet megnyitása alkalmából.

Ki ne szeretné a kisdedeket? Maga az Üdvözítő mondá: „Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni, mert ilyeneké a mennyeknek országa.”

A szülő már természeti ösztönénél fogva önfeláldozó buzgalommal gondozza magzatjainak szellemi életét, épségét óvja, fejlődését biztosítja, szóval azon van, hogy őt az élet küzdelmeire előkészítse.

Ezen ösztönzerű törekvés magyarázza meg leghívebben a kisdedóvók mibenlétét, természetét, feladatát, mely nem más, mint a kisdedeket fejlődő testi, lelki életükben minden káros befolyástól megoltalmazni.

Ámde ezt nem minden szülő teheti meg. Az élet gondjai elvonják őket a legfontosabb kötelességtől. A kenyérkereset gondjai nem enged nekik időt az óvásra, de még a figyelemmel kísérésre sem.

Schleppler Lujza (szül. 1763.) ki az elzászi Waldbachban a kötoiskolát vezette, volt az, ki meggyőződött arról, hogy a munkáival foglalkozó szülők képtelenek kisdedeiket kellő felügyeletben és nevelésben részesíteni. Megérett hát szí-

vében az az elhatározás, hogy az elhanyagolt gyermekeket oltalmába fogadja. Bár tagadhatlan, hogy már Comenius Ámos (1592—1671) műveiben kiemelve annak szükségességét, hogy a kisdedeket 6 éves korukig is gondozni kell. Pestalozzi Henrik pedig (1746—1827) világosan kijelentette, hogy a szülői ház elégtelen arra, hogy alapos szellemi és erkölcsi nevelést, valamint okszerű testi ápolást és felügyeletet adhasson, azért „Lienhard és Gertrud” című művében azon eszmét hangoztatta, hogy szükségbeli és segédgyermekiskolákat kell létesíteni azon kisdedek számára, kiknek szülői kenyérkeresettel elfoglalva egész nap távol vannak s kisdedeiket egész napra elzárják szobáikba.

A gyakorlati és élelslátású angol nép legelőbb fogta fel ezen eszmét a maga teljes nagyságában. A skót származású Róbert Olden már 1800-ban óvóintézetet állított gyármunkásai gyermekei részére.

Lord Broughan Henrik 1819-ben Westminsterben „kisgyermek iskolája” címen óvodát alapított. Ő volt az, aki 1835. március 21-én tartott felsőházi beszédében kifejtette erre vonatkozó nézeteit, s ezzel a kisdednevelés ügyét győzelemre vezette, bebizonyítván, hogy az iskolaköteles kor előtti gyermekévek a legalkalmasabbak az ismeretek alapfogalmainak természetszerű és könnyű elsajátítására. A terv Európá megrázkódtatott e gyújtó beszéd hatása alatt, s nagy lelkesedéssel karolta fel a kisdednevelés ügyét.

Lovag Wertheimer József nagykereskedő (1800—1887) volt az, ki Németországban és Ausztriában e közhasznú intézményt meghonosította.

Nálunk lángra gyújtotta korompai Brunswick Teréz grófnőt, s azon elhatározásra bírta, hogy ezen eszméket honunkban is megvalósítsa. Sokoldalú műveltsége, vagyonossága, lángoló lelkesedése, szépsége és megnyerő modora megkönnyítették e tekintetben feladatát. Mielőtt azonban tervét megvalósította volna, Schweizba, Iverdunban utazott, hogy a népnevelés nagy apostolával, Pestalozzival megismerkedjék, s embertársai javáért buzgó szívének új erőt gyűjtsön, Londonban tanulmányozta Wilderspin spitalfieldi kisdedóvó intézetének belservesetét. Visszatérve levelezésbe állott Wertheimerrel, majd személyes ismeretséget kötött vele, melynek gyümölcse lón az első kisdedóvó intézet Budán, a Krisztinavárosban, 1828. június 1-én nyitotta meg a nemes grófnő az első magyar óvodát „Angyalkert” nevezet alatt saját házában.

A hálás utókor az által róttá le háliját a magyar kisdedóvás megalapítója iránt, hogy neki szobrot emelt, s azt 1871. nov. 5-én a nemzeti muzeum dísztermében ünnepélyesen leleplezte. E szobor jelenleg az új képző-intézet lépcsőházát díszíti. A kisdednevelők országos egylete 1878. aug. 23-án tartott közgyűlésén a magyar kisdedóvás 50 éves évfordulója megünneplésére ünnepélyt rendezett a képviselőház országgyűlési termében, melyen P. Szathmáry Károly em-

lékbeszéddel és alkalmi költeménnyel dicsőíté Brunswick Teréz érdemeit s néhány kisded megkoszorúta szobrát.

Hazánk kulturális törekvéseiben és mozgalmáiban nemes versenyre kelt a külföld civilizált államaival. 1868. óta oly rohamos haladással, ugyszólván lázas sietséggel igyekezett jóvá tenni évszázadok mulasztásait a közoktatás minden ágában, hogy ma már bátran és nyugodtan tekinthet az összehasonlítás elé, melyet a művelődés története időről-időre az egyes nemzetek között szokott tenni. Nehéz küzdelmek, sok és jelentékeny áldozatok árán ugyan, de mégis sikerült kivívni a szomszéd népek, sőt egész Európa elismerését. Kezdetben gunyosan mosolyogtak, majd kíváncsiságból figyelemmel kísérték nagy erőlködéseinket, a reformok gyors egymásutánját, míg mai napság bámuló tisztelettel állapodnak meg, különösen közoktatásunk elért tökélye előtt, mely egy lépéssel sem maradt a külföldi államok közoktatása mögött, sőt tekintve a kisdedóvási törvény kötelező voltát, azt jóval meg is előzte. A magyar nemzet a kisdedóvás kötelezővé tételénél, kulturális fejlettségének adta kétségbevonhatlan bizonyosságát.

A kultúra templomának felépítésében az egyszerű munkásnak ép úgy érdeme van, mint a tervező műépítésznek. Ebben részt venni minden honpolgárnak kötelessége. Éppen ezért szándékozom néhány ezen tárgyra vonatkozó eszmét, úgy körvonalakban, világosságba helyezni.

Hegedüs Sándor főkapitány, h. főjegyző, Faragó Sándor t. ügyész, dr. Kálmán Ignác t. orvos, Jolbej József aljegyző, Bleyer Henrik állatorvos, Kedves György pénztáros.

Az elnök indítványára Klein Ferenc v. képviselő elhunytá fölött részvétét fejezi ki a közgyűlés.

Szilágyvármegye törvényhatóságának 405—894. sz. átirata folytán a kórháznak városi kezelése iránt a belügyminiszterhez folyamodik a közgyűlés.

Az alispán 11,330—894. sz. átirata folytán a közgyűlés kéri, hogy a zsidói orsz. vásár ne tessenék december 17. és 18-ára, miután Sz.-Somlyón is akkor van orsz. vásár, s így mind a két vásár — miután közönségek egy — pangásnak indulna.

Tudomásul vétetik Szilágyi Albert ujonan választott v. főjegyző lemondása s új választás rendeltetik el.

Ugyancsak tudásul szolgál Bleyer Henrik városi állatorvos lemondása is, s úgy az állatorvosi, mint a városi végrehajtói állásra pályázat hirdetését rendeli el a közgyűlés.

A zilahi kir. törvényszék 8188—894. sz. megkeresése folytán elhatározta a közgyűlés, hogy a Magura arányosítása iránti per költségeire 1600 frtot a városi szegényalapból vesz kölcsön.

A polgármester előterjesztése folytán az ipariskolához Mahalics Bónó gymn. igazgatót a kereskedelmi tanfolyam előadójaul 100 frt tiszteletdíj mellett bevásztja s a polgármestert államsegély iránti kérelem szerkesztésével megbizsa a közgyűlés.

A közgyűlés az idő előhaladottsága miatt d. u. 3 órákor folytatottat, mikor is Zobel Lipót, Némethy Zsigmond, Huberth Jenő, Lang Sándor, Lisztay Imre és Láng József képviselők; Hegedüs Sándor, dr. Kálmán Ignác és Jolbej József tisztségviselők voltak jelen.

A közutak 1895. évi költségelőirányzatát 250 frt készpénz, 104 ígás, és 366 kézi napszám bevétellel s ugyanannyi kiadással elfogadja közgyűlés.

A városi képviselők 1895. évi névjegyzékének összeállítására Zobel Lipót elnöksége alatt Schönstein Ferenc, Bartha Endre, Némethy Zsigmond, Lang Sándor, Hegedüs Sándor és Borsos János kiküldetnek.

Tudásul vétetik a város összes pénztárai megvizsgálásáról és rendben találásáról szóló jegyzőkönyv.

Hegedüs Sándor rendőrfőkapitány a főjegyzői teendők további végzésére felkérte.

Milyen ásványvizet igyunk.

Írta: Hankó Vilmos dr. Kiadta az E. K. E.

Egy igen praktikus és közhasznú kis füzetet adott ki az Erdélyrészi Kárpát-

Egyesület. Megíratta ugyanis Hankó Vilmos dr.-ral, az erdélyirész kitűnő balneológusával a forgalomban levő erdélyrészi ásványvizek ismertetését, hogy a nagy közönség és az orvosvilág tájékozva legyen miféle ásványvizek vannak palackoltatva, mi az árak, hol rendelhetők meg, mi az orvosi értékük stb?

Az ismertető füzetet szépen megírt bevezető nyitja meg, mely általában tájékoztat az ásványvizek hasznáról, elmondja a különböző vizek forgalmának statisztikai adatait és rámutat arra a sajnos tapasztalatra, hogy az ásványvizben gazdag Magyarországon a külföldi vizek behozatala milyen nagy arányokat öltött.

A füzet tulajdonképpen abból a célból adatott ki, hogy a külföldi ásványviz-behozattal csökkentse. E végből ez egyesület a füzetet igen helyesen 10.000 példányban adta ki és szétküldte Magyarországon minden vidékére, különösen elárasztván a rosszvízű Alföldöt, a hol ásványvizeinknek piacot akar teremteni.

A füzet annyira kapós lett, hogy rövid két hét alatt az első kiadás teljesen elfogyott és most van sajtó alatt 5000 példányban a második kiadás, melyből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1000 példányt már megrendelt. A belügyminiszter pedig az egyesületnek ez irányú működését megleghangú leiratban üdvözölte.

Hogy a füzet által előállandó ásványviz kereslet a gyors kielégítést megtalálja, intézkedett az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület, hogy a nagyobb városokban raktárak vagy közvetítő irodák létesüljenek. Így Bécsben Prater-ut 15 sz. a. külön iroda közvetíti az ásványviz megrendeléseket. Budapesten „Az E. K. E. ásványviz főraktára“ cím alatt most rendez be az egyesület az erdélyrészi vizekből nagy raktárt és így tovább az összes városokban. Érdekes, hogy egy bukaresti oláh hírlapírótól ajánlat érkezett az egyesülethez, hogy a füzetet lefordítja oláh nyelvre, mert Romániában majdnem kizárólag erdélyrészi ásványvizek vannak forgalomban és a füzet a kelendőseget nagyban előmozdítaná.

A füzetben különben ismertetve vannak a bodoki Matild-forrás, a répati, kászoni, kovásznai, sztojka, szentgyörgyi, radnadombháti, borszéki, az erdővidéki Baross, borhegyi, korondi, homródi, radnaborberek, kézdi-polyáni, a borszéki Kosuth, előpataki, Szent-jakabi és túri ásványvizek.

Az érdekes és tanulságos füzet megrendelhető Kolozsvárt az E. K. E. főtitkári hivatalában 25 kr-ért.

Különfélék.

— Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő „Olesó könyvtár“ előfizetési felhívását.

dani. Nyelvünket az ország határain túl nem ismerik. Ellentétes érzelmű törzsek környeznek, melyek örvendenének vesztünkön. Azon kell hát lennünk, hogy nemcsak a meglevő számot fenntartsuk, hanem a művelődés és hazai nyelvünk terjesztése által a számot még szaporítsuk is. Az egészséges emberanyagban nagy erő rejlik. Ki kell hát fejteni, értékesíteni, s a nemzetet oly gyarapodást fog néhány évtized alatt feltüntetni, mely az aggódo hazafiak keblét öröme gyullasztandja. A zsenge gyermeki lélek puha viaszhoz hasonlóan könnyen alakítható. A kisdéd korunkban nyert benyomások rendszerint a legmaradandóbbak, az abban elsajátított dolgok előrehaladott korunkban is mintegy újra születnek bennünkben.

Hogyne volna hát fontos, nemzeti szempontból, hogy a nemzeti érzületet, édes hazai nyelvünk szeretetét, mindjárt a szellemi élet kezdetén ültessük a fogékony gyermekszívekbe? Hogyne volna fontos, hogy az új nemzedék már kora ifjúságában magyarnak vallja magát, értse, beszélje zengzetes nyelvünket az ország minden lakosa.

Midőn tehát a kisdedeket óvjuk — avatott óvónők alkalmazása mellett — a nemzet létszámát gyarapítjuk, s rakjuk azon szilárd alapot, melyen a nemzeti kultúra eszményi magaslatára emelkedhetünk.

Figyelmet érdemel a nemzetgazdasági szempont. Az anyagi jólét egyenes arányban áll a népek egészségi, létszámi viszonyaival. Hazánk, természeti viszonyainál fogva, első sorban, földművelő ország. Fontos és életbevágó törekvésnek tekintendő a kisdédovásnak azon célzata, hogy a kisdedek okszerű meg-

— **Eljegyzés.** Dr. Békassy Károly kolozsvári egyetemi magántanár eljegyezte Nagy Ilonát, Albach Géza kolozsvári polgármester, kir. tanácsos szép és művelt mostoha leányát.

— **Papválasztás.** Elvégre a szilágy-somlyói református egyház megállapította papi fizetését s az egyházközégy idevonatkozó határozatát az egyházkerületi felsőbbbség is megerősítvén, az üresedésben lévő papi állomásra a pályázat is kilett hirdetve. Pályázati véghatáridő október 20. A megállapított papi fizetés a „Prot. Közl.“-ben foglalt pályázati hirdetmény szerint következő: 1. Tiszteletes lakás, mely áll: négy szobából, egy konyhából és egy kamarából, továbbá szükségessé mellékhelyisékből, külön irodahelyiségből és egy nagy díszes kertből. 2. 957 forint, azaz kilencszázötvenhét forint tizedkártyólási kamatból, félévi utólagos részletekben, az egyházkerületi pénztárból. 3. Az egyház pénztárból, évnegyedes előlegek részletekben, 443 forint, azaz, négyszáznegyvenhárom forint. 4. Az egyházmegyei szabályrendelet által megállapított ételből. Kötelessége: a papi teendők mellett, a községi elemi iskolában, a római kath. alimnáziumban és az ipariskolában a vallást minden külön díj nélkül tanítani.

— **Kirándulás.** Az „E. K. E.“ szilágy-megyei fiókja e hó 23-án kirándulást rendezett a perjei Magurára. A zilahi és krasznai kirándulók találkozási központja Krasznán, Nagy Domokos vendégszerető házában volt, hol is a kirándulókat pompás reggeli várta. Mig az entnographiai ismereteket szerezni vágyó közönség mind egybegyűlt, két fényképész — egyik műkedvelő — a krasznai népviseletről csoport és részleteképeket vett fel. A 20—25 uri fogat, nemzeti színű zászlókkal díszítve, magában szép látvány volt. Kiérve a Magurára, a közönség gyönyörködött az alatta elterülő főnséges panorámán. A turista csapat, vig cigányzene mellett, asztalokhoz ült. A szép asszonyok és leányok csoportja pedig oly édesen kínálta a jobbnál, jobb, — szebbnél, szebb ételeket, hogy a turista sereg elhatározta a soványító kura használatát. A programban fel lett véve a Kraszna folyó forrásának és a Magurán levő és határkönek felkeresése, milyen Hampel szerint Európában csak még Tirolban látható, de az idő rövidsége, de meg a tornyosuló fellegek haza indulásra késztették a kirándulókat. A kirándulók több fényképet vettek fel, egy a vidék, valamint az oláhlakta népviseletről is, végül a fényképészek a kirándulókat örökítették meg.

— **Eljegyzés.** Farkas Ödön, városunk általán kedvelt új lakója eljegyezte a bájos Bélteki Nelli kisasszonyt, özv. Béltekné urnó leányát.

— **Az E. K. E. és vármegyénk községei.** Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kérését intézte az ország összes községeinek képviselőtestületeihez, hogy tekintettel az egyesület fontos nemzeti céljaira a községek — mint jogi testületek — az egyesület alapító, vagy rendes tagjai közé belépjenek. Miként értesülünk, ezen felhívás, illetve kérés országsszerte lelkes vis-

hangra talált, és a községek tömegesen lépnek be az egyesület tagjai közé. Vármegyénk községei közül eddigelé beléptek: Gyümölcséses, Jász, Magyar-Patak, Tasnád, Nagy-Mon, Vervölgy, Nyírsid, Váralja, Magyar-Kecel, Völcsök, Kraszna. Tekintettel, hogy ezen községek nagyobb részében a lakosság túlnyomó része oláh ajku, a belépésre vonatkozó egyhangu határozatok meghozatala a hazafias érzelmű körjegyzők érdeme. Reméljük, hogy közelebbről a fentti névsor folytatását közölhetjük.

— **Hirdetmény.** A szokásos ellenőrzési szemlék a cs. és kir. közös hadsereg részéről a f. évi október 15-én, a m. kir. honvédség részéről pedig ugyancsak f. évi október 16-án, mindenkor reggel 8 órákor a várososház tanácstermében fognak a Sz.-Somlyó városában lakó cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvédségi legénység részére megtartatni. A fennálló szabályok értelmében a szemlére külön meghívók nem bocsájtatnak ki s az csak jelen hirdetmény és dobzó által hozatik az érdekelt tartalékos és póttartalékos és szabadságot katonai egyének tudomására. Az ellenőrzési szemlén minden tartósan szabadságot tartalékos és póttartalékos a fent kitűzött helyen és időben tisztán felöltözve, katonai vagy honvéd igazolványával ellátva, botok nélkül megjelenni tartozik. Kivételnek: a) azok, kik a folyó évben tényleges szolgálatban állottak, vagy katonai kiképzetésben részesültek, vagy fegyvergyakorlaton részt vettek; b) kik a folyó évben tényleges szolgálatra katonai kiképzetésre, vagy tartalékbéli fegyvergyakorlatra bevonultak, de betegség miatt vagy felülvizsgálatra való elővezetésük céljából ismét szabadságot kaptak és pedig akkor, ha bemutatásuk elmaradt; c) igazolvánnyal ellátott tartósan szabadságot altisztek, ha nyilvános szolgálatban véglegesen, vagy ideiglenesen alkalmazva vannak; d) azon lelkészek, kik még legénységi állományban vannak, és végre; e) azon katonai egyének, kik a csendőrségnél tényleges szolgálatban állanak. Az ellenőrzési szemlén részt vehetnek minden e városban tartózkodó idegen illetőségű és szemléköttes katonai egyének is, tartozzanak bár azok a cs. és kir. hadi tengerészet, vagy a Landwer legénységi állományához. Az idegen helyen tartózkodó sz.-somlyói illetőségű katonai egyének a lakhelyükön tartozandó ellenőrzési szemlén vehetnek részt. Azok, kik a helyben tartandó ellenőrzési szemlén vehetnek részt. Azok, kik a helyben tartandó szemlén bármi okból meg nem jelentek, kötelezettek saját költségükön a m. kir. honvédség részéről a f. évi november 8-án reggeli 8 órákor Zilahon a 3 honvéd gyalogezred 4 zászlóaljánál a cs. és kir. közös hadsereg részéről pedig a f. évi november 10, 11. és 12-én a kolozsvári 51-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságánál tartandó utószemlén szigorú büntetés terhe alatt megjelenni. Rendőrfőkapitányi hivatal. Sz.-Somlyón,

nemes és közönséges ércekben bővelkedő bérceinek, nagyterjedelmű erdeinek bőségesebben fogják ontani hazánkra a jólét áldásait.

(Vége köv.)

Új olesó magyar könyvek.

(Az „Olesó Könyvtár“ új olesóbb kiadásai.)

A magyar olvasó közönség figyelmét méltán fogja fölvezetni az a vállalat, amely a Franklin-Társulat gazdagította a magyar irodalmat és a magyar könyvpiacot. Ez a vállalat lehetővé teszi, hogy az irodalom legszebb, legkiválóbb termékeit oly olesó áron szerezhetsz meg mindenki, hogy a legcsekélyebb, egyszerűlván minimális áldozattal rövid idő alatt díszes és becses könyvtárt rendezhet be, a mely magában foglalja úgy a magyar, mint a külföldi irodalom gyöngyeit.

Szüksége volt a magyar olvasó közönségnek arra, hogy ilyen, úgy szólván új életelixir kerüljön a magyar irodalom szervezetébe, hogy vérkeringésébe új, egészséges és gyors mozgás álljon be. Az irodalom és a költészet forrásai most újra kifakadnak és az ut e forrásokhoz ezután oly könnyű lesz, oly kevés fáradságba fog kerülni, hogy minden olvasó a lehető legkényelmesebb módon juthat hozzá.

Körülbelül husz esztendeje annak, hogy a Franklin-Társulat Gyulai Pál szerkesztése alatt megindította az Olesó Könyvtárt. Mi vezette e vállalkozásra a társulatot akkor, mi indította arra, hogy az akkori szűk irodalmi viszonyok között egy könyvtárt létesítsen, a mely olesóság tekintetében halatlan és rendkívüli volt, ma már, hogy ki-

1894. évi szeptember 22-én. Hegedüs Sándor, rendőrkapitány.

— **Pótlóvázás.** A magyar kir. kassai 5-ik honvédszázarend pótlóvázó bizottsága által folyó évi október 11-én délelőtt 9 órakor Zsibón br. Wesselényi-féle majorban készpénz fizetés mellett pótlóvak fogtak vásároltatni. A lovaknak tökéletesen egészségeseknek, jól tápláltaknak és teljesen hibátlanoknak kell lenniük; magasságuk 158—166 centiméter, koruk: 4—8 év között legyen; azon lovak, melyek ezen körülménynek meg nem felelnek, nem fogadtatnak el. Az ár alku szerint, a ló minőségéhez képest 200 egész 350 forintban állapítatik meg, s a kialakított ár, illetőleg összeg, a lólevél előmutatása után a helyszínen fog kifizetett.

— **Nagy-Pacalon** szeptember 2-án iktatták be az újonnan választott ref. lelkészt Nagy Zsigmondot — volt szalk-szentmártoni segéd lelkészt — papi hivatalába. A beiktató lelkész tisztét Csák Aladár peéri pap végezte.

— **Haladás.** Kémer község közelebről egy 360 forintos és egy 90 forintos tüzoltó fecskendőrt rendelt meg és egyéb már meglévő tüzoltószerkezet is kijavítottak s részben még kijavítás alatt vannak. A tüzoltószerkezetek elhelyezésére külön épületnek még e hó folyamán felépítése is elhatározottat.

— **Gyászhir.** Fejér Gyula postatiszt, f. hó 18-án, élte tavaszán Boros-Jenőn elhunyt. Temetése Sz.-Somlyón f. hó 22-én d. e. 10 órakor nagyszámu közönség részvéte mellett ment végbe.

— **Hirdetmény** a népfelkelés jelentkezéséről. Az 1893. évi XXXVII t.c. alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózaszínű) ajánlati lappal elvannak látva, folyó évi október hó 8-án délelőtt 9 órakor a városháza tanács-teremben személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitányi hivatalnál ingyen jelentkezőlap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére névze a közönségi előjárás a jelentkező lapra nyomtatott figyelemztetés nyújt felvilágosítást. A jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsátó levél, kilépti bizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5, egész 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettetik. Rendőrkapitányi hivatal. Sz.-Somlyón, 1894. szeptember 18. Hegedüs Sándor, rendőrkapitány.

— **A nagy-károly—csucsai** utvonalon a Hoffbauer és Lehner-cég egy alkalmazottja Spitzer Mór 42 dettai (Temesm.) embert foglalkoztatott kavicstöréssel, s midőn a 401 frtot tevő napszámot ki kellett volna

folyó hó 18-án fizetnie, azt azon okon, hogy a kavicstörés jól törve, megtagadta, s a szegény munkásokat itt hagyta pénz és foglalkozás nélkül. A munkások vezére, Nagy István értelmese, tisztességes munkás bejelentette Spitzert a főkapitánynál, ki az ügyet — a munkások érdekét magáévátéve — a lehető leggyorsabban és legerélyesebben intézte el. Táviratilag felülvizsgálatra hivta fel a zilahi építészeti hivatalt, mely a kavicstörést jónak nyilvánította, tárgyalást tartott s megítélte a munkások 401 frt napszámát, utiköltségeket Dettáig s a foglalkozás nélküli napjakra tartást és szálaláspénzt. A munkások nagyon rendes, tisztességes emberek, csendzavarást egy ízben sem követtek el; főkapitányunk erélyének és igazságosságának köszönhetik, hogy pénzüket megkapják, mert mint a tárgyalás folyamán vallották, illetve állították, a múlt évben, más vidéken Spitzer ily módon 200 frtot tartott vissza bérökből s azt ki nem adta. Az ilyen vigéceknek a munkásokkal szemben követett eljárásai okai a szociális mozgalmaknak, mivel a munkások viszonyai precíz törvények által nincsenek szabályozva. Mint utólag értesülünk, alispán ur a Hoffbauer és Lehner cég ellen hozott ítéletet a 42 napszámú ügyében soron kívül elintézte, a kapitányság I. fokú ítéletét helyben hagyva, 401 frt 50 kr. munkadíj és 42 embernek az ügy lebonyolításáig naponkénti 1 frt napszámért és munkadíjat állapított meg, az összes költségekből a céget marasztalta el, utasította a rkapitányt, hogy e most már jogerős határozatot azonnal hajtsa végre.

— **Kasza-kapa kerülő előjáróság.** Az orosházi előjáróság a napokban tárgyalta az irnokoknak azon kérelmét, hogy fizetésüket 400 forintról 600 forintra emeljék. A kérelem, tekintettel az inséges esztendőre, nem valami népszerű. Több szónok azt fejtegette, hogy kár volt az irnok uraknak megnövelni, ők nőtlen embernek szabályozták meg a fizetést. El is utasították a kérvényt. Erre az irnokok a képviselő határozatát egy kissé tulságosan önértzetesen is megfellebbezték a vármegyéhez, elmondta a többek között, hogy jobban rászólgálnak a fizetésükre, mint kapa-kasza kerülő, eszmadiából lett előjáróságuk. A vármegye ezt az önértzetes elaboratumot elutasította. Sőt, mert az irnokok fellebbvalóiról tiszteltlenül nyilatkoztak, fegyelmi vizsgálatot akasztott az irnokok nyakába.

— **Levélpapír-divat.** Párisban legújabb a legkritikáltabb szintű levélpapírosra irnak; legkeresettebbek a vérvörös, a papagályzöld s a sötétsárga levélpapíros. Ezeket azonban csak az izléstelen emberek használják; gentlemanek csak fehér vagy legfőbbek kék papírosra irnak. A legfinomabb azonban kék papírosra fehér címer arany nyomasu monogrammal. Boritékokra nem alkalmaznak többé monogramokat, miután fehér pecsétviaszból való pecsétek erősen divatba jöttek. Nagy izléstelenségre vall, ha valaki a levélpapírokat illatosítja.

— **Az emberiség szaporodása.** Egy angol annak a kérdésnek megoldásán dolgozott, hogy: „Mikor lesz a föld annyira benépe-

sülve, hogy többé egy ember sem fér el rajta?” Munkájának eredménye az, hogy a mi földünk nem bir eltáplálni több, mint legfeljebb 25994 millió embert, továbbá, hogy a 2072 évben, azaz 178 év múlva ez a szám el lesz érve. Eddig az ideig már minden sivatag, a mely egyáltalán alkalmas a benépesítésre, telit lesz emberrel. A 2072-ik esztendőig fogva tehát az emberiség vagy hozzá fog az éhenhaláshoz, vagy pedig be kell szüntetni — a szaporodást. Addig azonban több jótékony emberi találmány és intézmény, mint ragály, nagyvárosi élet, háboru stb. egy kissé megzavarja a számítás, de a számító, névleg Ravenstein ur még akkor is azt mondja, hogy 178 év múlva az emberiség sorsa rettentő lesz.

— **Meghurcolt nemzeti becsületünk** elanyyira ki van szolgáltatva az ellenünk oláh részről szórt rágalmaknak, hogy ma-holnap veszendőbe talál menni az a nagyértékű jóindulat, amelylyel hazánk eddigelé a külföld népei részéről találkozott. A „Pesti Napló“ felismerve e fenyegető veszély komoly voltát, magára vállalta azt a hazafias feladatot, hogy a külföld vezérő szellemével az utóbbi években meglazult intellektuális és erkölcsi kapcsolatot ismét szorosabbra kösse s így visszanyerje azoknak a rokonszenvét, akik már kezdtek tőlünk eltántorodni. E célból a „Pesti Napló“ tárcarovatának rendes dolgozótársaiul megnyerte a francia irodalom legjelesebb mestereit. Camille Flammarion, a hírneves csillagász, Francisque Sarcey, a műkritikusok fejedelme, Doumic, a jeles műtörténész, Müntz, a renaissance tudós buvár, Reclus, a kiváló geográfus, havonkint egy-egy tárcával fogják megörvendeztetni a „Pesti Napló“ közönségét. Ezenkívül havonkint egy-egy tárcacikket közöl a „Pesti Napló“ a következő hírneves íróktól, ugy mint: Emile Zola, Anatole France, Armand Sylvestre, François Coppée, Alphonse Daudet, Catulle Mendès, Jules Lemaitre, Marcel Prévost és Paul Bourget, akik mindannyian szerződészerűen kötelezték magukat arra, hogy a „Pesti Napló“ számára rendszeresen fogják beküldeni eredeti dolgozatokat. A „Pesti Napló“ továbbá magához váltotta kizárólagos fordítási jogát mindama regényeknek, melyeket Alphonse Daudet és Georges Ohnet, a francia elbeszélő irodalom e hírneves mesterei, a legközelebbi öt esztendőben írni fognak s már ez évben fogja közölni Daudet egy remek regényét, amelynek tárgyát a költő a saját ifjuskorból merítette, valamint Ohnetnak most munkában levő, „Régi harag“ című szenzációs regényét. A „Pesti Napló“ nagy áldozatok árán elérte azt, hogy a világlapokkal egy sorban áll, s a magyar közönség az érdem, hogy támogatásával ezt lehetővé tette.

— **A házasság terméketlensége Franciaországban.** A francia nép erkölcsaire érdekes világot vetnek a népesedési statisztika azon adatai, melyek azt mutatják, hogy Franciaországban a népesedés általános csökkenése mellett a törvényes gyermekek száma aránytalanul kisebbedik. Az utóbbi 11 év alatt e fogyás nem kisebb 38 százaléknál. 1882-ben még minden házaspárra 3 gyermek jutott, 1892-ben már csak 2.6. Ha e csökke-

nés így tartana tovább is, 17 év múlva a franciaországi házasságok teljesen gyermektelenek lennének és a népesség új része törvénytelen gyermekekből állana.

Egész-selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig, — sima, kocás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámentesen a privátmegrendelők lakására HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **„Kakas Márton.“** Október elsején Budapesten „Kakas Márton“ cím alatt új élelapp fog megindulni. Megjelenik hetenkint egyszer, minden vasárnap reggel. A lap szerkesztője: Sipulusz (Rákosi Viktor). Előfizetési árak: Negyedévre 1 forint, félévre 2 forint, egész évre 4 forint.

— **Csepreghy Ferencné szerkesztésében** ez év október 1-én három divatlap fog megjelenni, melyet olvasóközönségünk figyelmébe ajánlunk. „Divat Újság“ címen egy nagy női divatlap, havonkint kétszer, 1-én és 15-én fog megjelenni, rendszeren nyolc nagy folió oldalon és minden számban hoz kétoldalo szabás-minta ívet, szórakoztató irodalmi mellékletet, és havonként egyszer külön színes divatlapot és külön kézimunka mellékletet. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt 10 kr. — „Patyolat“ címen egy fehérenmű-újság, külön szabás-mintaívvél és fehérenmű-divattudósítással. Megjelenik havonként egyszer, ára negyedévenként 55 kr. — A „Gyermek-Divat“ nyolc oldalos, képekkel gazdagon ellátott és pontos szabásmintamelléklettel bővített gyermek-divat lap, a mely megjelenik havonként egyszer és gondoskodik az újszülött kis babától kezdve a 10—14 éves korig fiú- és leánygyermeknek szükséges mindenféle és fajta ruháról és fehérenműről. Ennek ára negyedévenként postai szétküldéssel 55 kr. Előfizetni lehet mind a három divatlapra az összes könyvkereskedőknél és a kiadóhivatalnál Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

2630—894. tkvi sz.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstárnak Brindusán Juon, mint Brindusán Tógyer (nőse Tárbá Mária-val) ismert örököse alsó-báni lakos és Brindusán Tógyernek Szilágyi Lázár ügyvéd, ügygondnok által képviselt ismeretlen örökösei elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 28 frt 32 kr. adó és illeték, ennek esedékes 6% kamatai, 5 frt 30 kr. végrehajtási, 8 frt árveréskérési s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejéül 1894. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Alsó-Bán községhezához kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapítatnak meg:

I. Elárvereltetnek szükség esetén a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedő Brindusán Tógyernek az alsó-báni 2. számú tjkvben A. I. 1—21. rez. alatt foglalt 2, 201, 250, 280, 296, 333, 377, 406, 629, 659, 662, 873, 1118, 1263, 1300, 1309, 1485, 1520, 1642, 1653. és 1686. hrsz. ingatlanaira 860 frt kikiáltási áran.

II. Árverelni szándékozók (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötödét készpénzben, vagy övadékképes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzü előrelenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbbet ígérő köteles a vételár egyharmadát a leütéstől 15. 2-ik egyharmadát 30, utolsó egyharmadát, melybe a bánatpénz is beszámítandó, 45 nap alatt mindenkor 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó-mint letét hivatalnál a letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és az alsó-báni községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság. Sz.-Somlyón, 1894. július 22-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

adásai ott találhatók minden magyar ház asztalán és könyvtárában, mindenki tudja. A magyar olvasó közönség csekély száma következtében a magyar könyvkiadó vállalatok kénytelenek voltak kiadványaiknak magas árakat szabni, úgy hogy egy értékebb könyv beszerzése meglehetősen áldozatokba került és mialatt a német, angol és francia könyvpiacra a világirodalom legkiválóbb gyöngyeit csekély áron lehetett megkapni, nálunk csak a tehetősebbek és jobbmódúak engedhették meg magoknak azt a fényűzést, hogy magyar házi könyvtárt rendezhessenek be. De egyéb oka is volt a társulatnak, hogy a vállalatot megindítsa. A lírai dal nemzeti fejlődése ugyszólván megszakadt, valamint hogy Arany Jánossal befejezést nyert az epika nemzeti fejlődése is, mikor a nyugati minták ösmertebbekké lettek Magyarországon. Egészen új írói és költői generáció fejlődött, a mely ugyszólvá kizárta a nemzeti irányt és az idegen mintákas utánzóva, nemzetközi jellegű műveikkel elárastották a könyvpiacot és ugyszólván eltemették a régibb irodalom legbecsesebb termékeit. S habár a munkák nem hatottak egészen a korra és félig-meddig készületlenül találták a közönséget arra nézve, hogy az új irányokat magába felvegye, mégis immiens volt a veszedelem, hogy nem lesz vállalat, a mely a régibb nemzeti irányu műveket fentartsa és hova-tovább kivez egészen a régibb magyar írók és költők kultusza.

Ekkor indította meg a Franklin-Társulat az „Olcsó Könyvtár“, a mely megezüntette a veszélyt és módot nyújtott arra, hogy az olvasó közönség éppen olyan olcsó szerez juthasson jó könyvhez, mint a külföldi könyvpiacra és egyzersmind fentartsa a régibb magyar remekírók emlékéit is. A szerkesztőség nem zárta ki a modern magyar irodalom termékeit sem, a mennyiben azok

a jó izlés és irdalmi érettség követelményeinek megfeleltek; nem zárta ki, sőt határozatlan programjába fölvev a világirodalom kiválóbb termékeit, beszélyeket, színműveket, költeményeket, történeti, aesthetikai, irodalomtörténeti műveket is, de figyelemét arra is kiterjesztette, hogy ébren tartsa az érdeklődést azok iránt, a kiknek a magyar irodalom megteremtésében legtöbb érdemök volt és ne engedje elhomályosulni remekíróink kultuszát, a kiknek példája lelkesítette saját korukat, a mikor még meddő volt a magyar irodalom talaja és lelkesíti a mai kort is, a mikor irodalmunkban rohamos fejlődés állt be és képviselve vagyunk az irodalom minden ágában.

Hogy milyen hatása volt az Olcsó Könyvtárnak a magyar irodalomra, azt ma már minden művelt ember tudja. Az anyagi áldozatokkal megindított vállalat csakhamar ösmertessé lett az országban és kiadványai nem remélt gyorsasággal terjedtek el széles e hazában mindenfelé. Kültübelül husz esztendő alatt közel négyszáz kötetet adott ki és a ki végig tekint a kiadványok lajstromán, meg fogja látni, mily megbecsülhetlen szolgálatot tett ez a vállalat irodalmunknak ugy, mint az olvasó közönségnek. Meg fogja látni, hogy a szerkesztőség figyelemét nem kerülte el egyetlen mozgalom sem, a mely a világirodalomban végre ment és megszerezte, lefordíttatta és kiadta mindazokat a műveket, a melyek irányuknál és tartalmuknál fogva becsesek és érdekesek. De egyzersmind képviselve fogja látni hazai irodalmunk nagyon sok becses termékeit és fölelevenítve olyan kitűnő írók műveit is, a melyek vagy még nem voltak összegyűjtve, vagy önálló kiadásban nem jelentek meg.

Most, hogy a vállalat husz év lefolyása alatt szellemileg és anyagilag sikerült, a Franklin-Társulat köteleességének tartotta az

eredetileg amugy is rendkívül olcsó árakat alább szállítani, úgy hogy egy-egy szám, a mely azelőtt husz krajcárba került, ezután éppen félannyiba, tehát tíz krajcárba kerül. Ez által az „Olcsó Könyvtár“ a szó legszorosabb értelmében olcsó könyvtárrá változott.

Az első sorozata ennek az olcsó könyveknek már meg is jelent és husz számból áll, a melyre egyszerre lehet előfizetni, de egyenkint is kaphatók. Egy tekintet az első ciklus lajstromára, be fogja bizonyítani, mily gonddal járt el a szerkesztőség a művek megválasztásában. Ott van Csokonai Vitéz Mihály „Dorottya“-ja (1—2), a magyar komikus eposz ez igaz gyöngye; a mélysegies és lírai hévvel telt Bret Kárte „Kalliforniai beszélyei“-nek egy része (3—5); Kölcsei Ferenc elbeszélései (6—7); Macaulay T. B. „Machiavelli“-tanulmánya (9—13), a mely az összes európai nyelvekre le van fordítva; Kérényi Frigyes összes költeményei (9—13); — Sandeau Gyula beszélye: „A montsbreyi kastély“ (14); Kármán József „Fáni hagyományai“ című műve, a mely a régibb elbeszélő-irodalom egyik remeke (15—16); gróf Sollohub „Előkelő világ“ című orosz beszélye (17—18) és végre Szigligeti Ede „Liliomfi“ című vigjátéka, a mely a legkitűnőbb magyar bohózatok közé tartozik.

Ezeket — mint említettük — egyenkint is meg lehet venni, de megrendelhetni előfizetés útján is, husz számat két forintjával. És így rövid idő alatt tartalomra és irodalmi értékre nézve is igazi magyar családi könyvtárra tehetünk szert.

Pályázati hirdetmény.

Sz. Somlyó, a városának hon-
dás-felügyelőjének benyújtott és vá-
lasztás alapján betöltendő 800 lfrt. évi
fizetésű, 100 lfrt. lakbér és magán ügyek
ben szabályrendelileg megállapított
díjakkal javadalmazott főjegyzői állásra
a városi képviselő f. évi 104. sz. a.
határozata folytán ezennel pályázat
nyitattik.

Felhívatnak pályázati ki-
vándók, hogy az 1883. évi I. t. c. 16.
§-ában előírt elméleti és gyakorlati
képzettségüket, valamint erkölcsi maga-
viseletüket igazoló okmányokkal fel-
szerelt kérvényeiket folyó évi október
20. ikáig alóírtához beadják.
Jogot végzett és államvizsgát tett
pályázók előnyben fognak részesülni.
Sz. Somlyón, 1894. szeptember 24.

Gencsy Sándor,
polgármester.

1—2

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napilap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS** dr., orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az
olvasó kezeiben van. 1—3

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az
összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az ország-
gyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseménye-
ket, kimerítő tőzsdéi tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd
az ország függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll minden korrupcióval
és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől,
senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki
bármivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is
nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma
folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség:
VIII. ker.,
Fhg. Sándor-utca.
2. sz.

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal:
IV. ker.,
Rostély-utca
2. sz.

HIRDETMÉNY.

Felülírtottnak egy 4 holdas, faelárusítási telepre volna szük-
sége Szilágy-Somlyón a tagosítás rendén vásárterül kijelölendő te-
rület közvetlén közelében készpénzért, vagy kétszer annyi
azaz nyolc hold adóértéltől illetményeért

CSEREBE.

Előnyben részesülnek azok, kiknek területén már építkezések
vannak.

Alkalmilag felhívja a közönséget a Papp Tódor-féle — hid-
utca 302. számú — saját házában berendezett **fatelepe**nek megte-
kintésére.

Közvetítők (alkusok) úgy a vételnél, mint az eladásoknál ki-
záratnak.

Az özvegy Farkas Józsefné háza örök áron eladó, vagy pe-
dig Szentgyörgynapjától bérbe kiadó, a vételről velem lehet értekezni.

Farkas Ödön,

Szilágy-Somlyón.

4—4

„THE MUTUAL”

new-yorki életbiztosító társaság.

Tisztán kölcsönös.

Alapítottatott 1843-ban.

Résztvényesei nincsenek.

A „Mutual” bevételei 50 éves fennállása óta:

Díjak	2,355,186,512 frank.
Házbérek, kamatok és nyereségek	707,489,050 frank.
Összesen	3,062,675,562 frank.

Ugyanez időszakban visszafizetett a Mutual biztosítottjainak:

Esedékesse vált biztosítások, életjáradékok és visszavásár- lások fejében	1,351,464,277 frankot.
Nyereményekért	443,697,213 frankot.
Összesen	1,795,161,490 frankot.

Azonkívül 907 millió frankra rugó biztosítéki alapot gyűjtött biztosítottjai
javára, melynek egy részét a teljesen tehermentes 78 millió franknyi külön nye-
remény-tartalék képezi.

ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG,
KOLOZSVARTT.

26—52

Felhívás előfizetésre!

PESTI NAPLÓ

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra.

A „PESTI NAPLÓ” a legértékesebb és legszebben kiállított napilap és emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a reggeli és esti lappal együtt —
egyszerre küldve — évenként 14 forintért fizetheti elő.

A PESTI NAPLÓ regénytárcája a legvonzóbb az egész világon, a
szerkesztőség magához váltotta öt esztendőre

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megírandó regényeinek kizárólagos fordítási jogát. Így novem-
berben kezd meg a közlését Georges Ohnet legújabb regényének, melynek
címe:

RÉGI HARAG.

Októberben közli André Theurier legújabb regényét, melyen a nagy
francia elbeszélő most dolgozik és mely a nizzai kozmopolita társasággal
foglalkozik. Január folyamán közli Alphonse Daudet-nak épp most készülő
regényét, melynek tárgyát a világhírű költő a saját ifjúságából merítette.
A PESTI NAPLÓ tárcarovatának rendes dolgozó társai lettek:

Camille Flammarion,
François Coppée,
Jules Lemaitre,
Francisque Sarcey,
Armand Sylvestre.

Anatole France,
Emile Zola,
Catulle Mendès,
Marcel Prévost,
Paul Bourget

urakat, a francia irodalom nagynevű jeleseit s ezenfelül a jövőre is felkere-
sik a PESTI NAPLÓ tárcarovatát kitűnő dolgozataikkal a magyar iroda-
lom legkiválóbb elbeszélői.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, aminőt a világ semmiféle lapja sem nyújt olvasói-
nak. Csak annyit jelünk előre, hogy az irodalmi és művészeti remeknek egész
kincsesháza fog karácsonyra a PESTI NAPLÓ előfizetőinek asztalára kerülni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggeli lap együtt küldve a vidékre:

Egész évre . . . 14 frt — kr.	Negyed évre . . . 3 frt 50 kr.
Fél évre . . . 7 frt — kr.	Egy hónapra . . . 1 frt 20 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás Külön külön a házhoz, vagy postán
küldve Budapesten és vidéken:

Egész évre . . . 18 frt — kr.	Negyed évre . . . 4 frt 50 kr.
Fél évre . . . 9 frt — kr.	Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

A Pesti Napló Kiadóhivatala.

Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

2—3